

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/55/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320201730
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5320201730.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Martiny Mochnáčovej, v právnej veci žalobkyne: K. E., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XXXX, XXX XX L., zastúpenej spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s. r. o., so sídlom Ul. 17. novembra 3215, 022 01 Čadca, IČO: 50 473 522, proti žalovanému: O. Z., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Z. XXXX, XXX XX L., zastúpenému Mgr. Michalom Mozolíkom, advokátom, so sídlom Palárikova 1449, 022 01 Čadca, IČO: 43 271 219, o uloženie povinnosti vybudovať samostatnú vodovodnú prípojku, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C/28/2020-117 zo dňa 08. októbra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 4C/28/2020-117 zo dňa 8. októbra 2020
z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť na vlastné náklady vypratáť z hlavnej veci žalobkyne z pozemku CKN č. 8517/9 - trvalý trávnatý porast o výmere 137 m², zapísanom na LV č. XXX, nachádzajúcom sa v kat. úz. L. v časti týkajúcej sa príslušenstva hlavnej veci - vodovodnej šachty žalobkyne, zriadenej na tomto pozemku, hnutelnú vec - drobnú stavbu, vodovodnú prípojku žalovaného, povolenú na odberné miesto žalovaného č. XXXXX-XXX-. L. - Z. č. XXXX CKN 8860, 8869, LV č. XXXX, katastrálne územie L., v lehote 90 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobkyni náhradu trov konania proti žalovanému nepriznal (výrok II.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že pri svojom rozhodovaní vychádzal z ust. § 126 Občianskeho zákonníka, § 135c Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 132 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka a uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 13/2009 zo dňa 24.02.2010. Žalobkyňa zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať svoju aktívnu legitimáciu v tomto spore. Aktívnu legitimáciu na vypratanie pozemku CKN č. 8517/9 - TTP o výmere 137 m², LV č. XXX, kat. územie L. žalobkyňa preukázala predložením uvedeného listu vlastníctva. Je právne irelevantné, kedy žalobkyňa nadobudla vlastnícke právo k predmetnému pozemku, pretože rozhodnutia o vlastníckom práve (vrátane osvedčenia) majú deklaratórny, a nie konštitutívny charakter. Tieto len deklarujú, že v minulosti žalobkyňa nadobudla vlastnícke právo. V nadväznosti na § 70 ods. 1 katastrálneho zákona okresný súd vychádzal zo zákonnej domnienky, že žalobkyňa, ktorá je zapísaná na uvedenom liste vlastníctva, je ku dňu jeho rozhodovania výlučnou vlastníčkou sporného pozemku. Z hľadiska ustálenia aktívnej legitimácie žalobkyne nebolo potrebné prejudiciálne zisťovať vlastnícke právo iných subjektov. Zároveň súd prvej inštancie dospel k záveru, že v nadväznosti na ust. § 118 ods. 1 a § 119 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka pozemok patriaci žalobkyni je samostatným predmetom občianskoprávných vzťahov, a teda môže byť aj samostatným predmetom civilného sporového konania vo veci sp. zn. 4C/28/2020, t. j. o vypratanie nehnuteľnosti. Zároveň žalobkyňa preukázala aj aktívnu legitimáciu k vyprataniu vodovodnej šachty na pozemku. Vodovodná šachta na pozemku nie je samostatným predmetom občianskoprávných vzťahov podľa § 118 ods. 1, § 119 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, nemôže byť samostatným

predmetom občianskoprávneho konania, vrátane vypratania. V tomto konkrétnom prípade ani nie je samostatným predmetom konania a samostatným predmetom vypratania - samostatným predmetom rozsudového návrhu. Je zrejme, že predmetom vypratania je pozemok, ktorý môže byť samostatným predmetom občianskoprávnych vzťahov a miesto vypratania je konkretizované miestom, kde sa nachádza vodovodná šachta na tomto pozemku. Vodovodná šachta na pozemku je podľa názoru konajúceho súdu príslušenstvom hlavnej veci samej - pozemku. V nadväznosti na § 121 ods. 1 Občianskeho zákonníka príslušenstvom vecí sú veci, ktoré patria vlastníkovi hlavnej veci a sú ním určené na to, aby sa s hlavnou vecou trvale užívali. V tomto konkrétnom prípade vodovodná šachta na pozemku bola vybudovaná otcom žalobkyne, je príslušenstvom pozemku a patrí vlastníkovi hlavnej veci - pozemku a toto bolo vlastníkom určené, že príslušenstvo vecí - vodovodná šachta je určená na to, aby sa s pozemkom ako hlavnou vecou trvalo užívala, preto sa nachádza aj pod zemou tohto pozemku, pod povrchom (je zriadená, vybudovaná pod povrchom pozemku). Príslušenstvo hlavnej veci zdieľa právny režim hlavnej veci. Vzhľadom k tomu, že ku dňu rozhodovania súdu vlastníctvo hlavnej veci pozemku preukázala listom vlastníctva žalobkyňa, tým preukázala aj vlastníctvo príslušenstva hlavnej veci vodovodnej šachty. Žalobkyňa teda preukázala aj aktívnu legitimáciu k vyprataniu nielen hlavnej veci pozemku, ale aj k vyprataniu príslušenstva hlavnej veci vodovodnej šachty. Príslušenstvo nie je, a ani nemôže byť samostatným predmetom občianskoprávnych vzťahov a ani samostatným predmetom vypratania. V žalobnom petite je označená hlavná vec - pozemok spolu s príslušenstvom hlavnej veci vodovodnou šachtou, ktorá len konkretizuje tú časť hlavnej veci, ktorá má byť vyprataná. Žalobkyňa tiež v tomto spore zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať zásah žalovaného do vlastníckeho práva k hlavnej veci pozemku a do príslušenstva hlavnej veci vodovodnej šachty. Aj v tomto smere žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno. Zásah je preukázaný tým, že na pozemku žalobkyne vo vodovodnej šachte je zabudovaná vodovodná prípojka žalovaného, čo v konaní nie je sporné. Z týchto nesporných tvrdení podľa § 186 ods. 2 CSP súd vychádzal a nemožno ich dodatočne meniť. O týchto nesporných tvrdeniach súd nemal závažné a dôvodné pochybnosti, a to aj s prihliadnutím na pripojenú fotodokumentáciu na čl. 55 a 53 súdneho spisu, ktorá nesporne preukazuje, že vodovodná prípojka žalovaného sa nachádza na pozemku žalobkyne vo vodovodnej šachte. Vodovodná prípojka žalovaného je drobná stavba a je to huteľná vec, ktorá z hľadiska § 118 ods. 1 a § 119 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka môže byť samostatným predmetom občianskoprávnych vzťahov i samostatným predmetom občianskoprávneho konania (žaloby o vypratanie vodovodnej prípojky). Tým zároveň žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno keď preukázala, že pasívne legitimovaným subjektom k vyprataniu vodovodnej prípojky je žalovaný a to v nadväznosti na listinný dôkaz na čl. 8 spisu, z ktorého jednoznačne z vyjadrenia SEVAK-u, že SEVAK je len správcom prípojky a prípojka je evidovaná na žalovaného O. Z., odberné miesto XXXXX-XXX-X L. - Z. č. XXXX.

3. Dôkazné bremeno sa tak presunulo na žalovaného, ktorý podľa hypotézy právnej normy ustanovenia § 126 a § 135c Občianskeho zákonníka, bol povinný v tomto spore preukázať, že vodovodnú prípojku - drobnú stavbu na cudzom pozemku zriadil v súlade s právom, a nie protiprávne. Ak právo žalovaného, na základe ktorého zriadil vodovodnú prípojku na cudzom pozemku, je vlastnícke právo k pozemku, kde má prípojku zriadenú, potom bol povinný predložiť list vlastníctva žalovaného na sporný pozemok, resp. časť, kde sa prípojka nachádza. Žalovaný nepreukázal, že prípojku postavil na pozemku vo svojom výlučnom vlastníctve. Žalovaný mal právo namietat', že on bol vlastníkom pozemku v čase vybudovania vodovodnej prípojky a predložiť na to dôkazy. Žalovaný však nemá aktívnu legitimáciu namietat', že vlastníkom pozemku bol iný subjekt, ktorý nespochybuje vlastnícke právo žalobkyne k pozemku. Porušenie alebo dodržanie stavebných alebo iných predpisov nemá vplyv na ustálenie vlastníckeho alebo iného vecného práva podľa Občianskeho zákonníka. Je len nepriamym dôkazom k ustáleniu, napr. dobromyseľnosti, plynutiu lehôt a pod. Zároveň konajúci súd konštatoval, že žalovaný nevybudoval prípojku v súlade s rozhodnutím o povolení tejto prípojky. Pokiaľ ide o listinný dôkaz na čl. 37 spisu - rozhodnutie o povolení uzávierky ulice z titulu vodovodu na žiadosť žalovaného, nie je z neho zrejme, ktorej lokality sa týka a súčasne takéto rozhodnutie bolo doručované len O. Z. - žalovanému, O., Okresnému dopravnému inšpektorátu a mestskej polícii. Nebolo však doručované žalobkyňi, ani jej právnym predchodcom, čo vyplýva z rozdeľovníka tohto listinného dôkazu čl. 37 rub spisu. Zo zmluvy o dodávke vody čl. 40 spisu zo dňa 22.04.2003 však vyplýva, že odber bol povolený na odberné miesto žalovaného č. XXXXX-XXX-X L. - Z. č. XXXX (rodinný dom žalovaného), na parcelách CKN 8860, 8869, L. - A.. Z LV č. XXXX (čl. 42 spisu) vyplýva, že uvedené parcely CKN 8860, 8869 v čase zriadenia prípojky patrili W. Z. v 1 a W. Z., rod. O. v druhej 1. Z aktuálneho LV č. XXXXX (čl. 25 spisu) vyplýva, že žalovaný je vlastníkom rodinného domu č. XXXX na parcele CKN 8868 a vlastníkom parciel CKN 8868 - zastavané plochy a nádvorja o výmere 460 m² a CKN 8869 - záhrady o výmere 414 m². Aj keď bola vodovodná prípojka povolená - jej zriadenie

bolo povolené na parcelách CKN 8868, 8869. V rozpore s týmto povolením žalovaný zriadil vodovodnú prípojku č. 0118920 na pozemku CKN č. 8517/9 LV č. XXX (čl. 26 spisu), ktorý ku dňu rozhodovania vlastnícky patrí žalobkyni spolu s ďalšími pozemkami na tomto LV a rodinným domom č. XXXX. Je teda zrejmé, že ku dňu zriadenia vodovodnej prípojky nezriadil vodovodnú prípojku na svojom pozemku, ani na pozemku svojich právnych predchodcov, ale na pozemku žalobkyne v rozpore s vydaným povolením (tento záver, tak ako súd uviedol, neslúži na posúdenie, či vybuďoval vodovodnú prípojku po práve alebo protiprávne, právo alebo protiprávnosť sa posudzujú len z hľadiska, či ide o vlastnícke právo, vecné bremená alebo iné práva z hľadiska Občianskeho zákonníka, nie z hľadiska stavebného konania alebo iného správneho konania). Je však preukázané, že žalovaný zriadil stavbu drobnú vodovodnú prípojku na cudzom pozemku, nezriadil ju na svojom pozemku, čo zodpovedá právu žalobkyne podľa § 126 a § 135c Občianskeho zákonníka.

4. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný nežiadal, aby súd konštitutívnym rozhodnutím podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka a usporiadal pomery medzi vlastníkom pozemku (žalobkyňou) a vlastníkom drobnej stavby vodovodnej prípojky žalovaného tak, že zriadi za náhradu vecné bremeno, ktoré by bolo nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k drobnej stavbe. Žalovaný ďalej tvrdil, že mu vzniklo vecné bremeno vydržaním práva, čo je iné právo, než právo podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Tvrdenia žalovaného o vecnom bremene zodpovedajú ustanoveniam § 151n, § 151o, § 134 Občianskeho zákonníka. Jeho tvrdenia boli len v tej rovine, že vodovodnú prípojku zriadil v nadväznosti na § 126 a § 135c Občianskeho zákonníka po práve, pretože vodovodnú prípojku zriadil na základe dohody žalovaného so žalobkyňou a že uplynutím vydržacej lehoty mu vzniklo vecné bremeno. Bolo dôkazným bremenom žalovaného preukázať, že vodovodnú prípojku zriadil po práve a nie protiprávne (z hľadiska občianskoprávneho, nie z hľadiska stavebného zákona alebo iných správnych predpisov). Z uvedených dôvodov súd nezriadil za náhradu vecné bremeno k pozemku žalobkyne na výkon vlastníckeho práva žalovaného k drobnej stavbe - vodovodnej prípojke. Zaoberal sa len procesnou obranou žalovaného, že na pozemku žalobkyne zriadil v súlade s právom vodovodnú prípojku, pretože za súhlasu žalobkyne by mu uplynutím zákonnej lehoty vzniklo vecné bremeno k pozemku žalobkyne vydržaním.

5. Citujúc ust. § 151n ods. 1 až 3, § 151o ods. 1 až 3, § 134 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka okresný súd konštatoval, že žalovaný bol v prejednávanej veci povinný preukázať existenciu dohody o zriadení vecného bremena. V nadväznosti na § 151n, § 151o Občianskeho zákonníka je nevyhnutná dohoda (môže byť aj ústna) o tom, že žalovaný mal právo zriadiť na pozemku žalobkyne v roku 2003 vodovodnú prípojku a z tohto dôvodu žalobkyňa je povinná túto vodovodnú prípojku trpieť. Žalovaný nepreukázal existenciu takejto dohody. Žalovaný tiež nepreukázal, či ním tvrdená dohoda bola uzavretá tak, že sa spája s vlastníctvom pozemku, alebo sa spája len s osobou vlastníka a ani ďalšie tvrdenia a dôkazy ohľadne dohody, v čom konkrétne táto dohoda spočívala, teda či okrem zriadenia vodovodnej prípojky v šachte na pozemku má žalovaný právo k vodovodnej prípojke chodiť, po akej trase, ako často, za akých podmienok. Až keď by žalovaný preukázal dohodu = právo, potom by bol preukázal, že vykonával právo. Pokiaľ však žalovaný zriadil vodovodnú prípojku svojvoľne, bez dohody, nemožno tvrdiť, že vykonával právo, lebo konal protiprávne. Žalovaný teda neuniesol dôkazné bremeno, že bola uzavretá dohoda o zriadení vodovodnej prípojky a jej podmienkach, medzi kým, kedy, za akých podmienok. Žalovaný však uniesol dôkazné bremeno, že vodovodná prípojka je spôsobilým predmetom vydržania. Vodovodná prípojka je drobná stavba, môže byť samostatným predmetom občianskoprávnych vzťahov v nadväznosti na § 118 ods. 1, § 119 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a môže byť preto aj spôsobilým predmetom vydržania. Keďže žalovaný zriadil vodovodnú prípojku v roku 2003, čo vyplýva aj z listinných dôkazov, potom u hnutelnej veci vydržacia lehota je 3 roky. Pokiaľ by bol žalovaný preukázal ostatné podmienky kumulatívne vydržania, vydržacia lehota by mu uplynula v roku 2006. Je preto nadbytočné z tohto hľadiska dokazovať ostatné časové obdobia. Vydržacia lehota nemôže plynúť od svojvoľného uchopenia, užívania vodovodnej prípojky na cudzom pozemku. Počiatkom začatia plynutia vydržacej lehoty je výkon práva. Vydržacia lehota môže teda začať plynúť len od uzavretej dohody. Ak ale dohoda nebola uzavretá, nemôže plynúť vydržacia lehota tak, ako tomu bolo v tomto prípade. Žalovaný v rámci svojej dôkaznej povinnosti bol povinný preukázať svoju dobromyseľnosť počas celej vydržacej lehoty od roku 2003 do roku 2006. Toto dôkazné bremeno však neuniesol. Dobromyseľnosť a nepretržitosť musí byť počas celej doby behu vydržacej lehoty. Z listu zo dňa 26.04.2003 (č.l. 10 spisu) je zrejmé, že žalobkyňa v ňom uviedla, že žalovaný si svoju vodovodnú prípojku do jej vodovodnej šachty umiestnil svojvoľne, bez dohody. Nesúhlasila s tým a už v roku 2003. žiadala jej vypratanie Žalobkyňa tak spochybnila akékoľvek uzavretie dohody o zriadení vodovodnej prípojky so žalovaným na jej pozemku a akékoľvek dobromyseľné a nepretržité plynutie vydržacej lehoty žalovaného. Dohodu medzi žalovaným a žalobkyňou o zriadení vodovodnej

prípojky na pozemku žalobkyne a plynutie vydržacej lehoty konajúci súd nemal preukázanú ani listinným dôkazom na čl. 50 spisu zo dňa 21.05.2003. Po obsahovej stránke z tohto zápisu vyplýva len to, že bola riešená sťažnosť žalobkyne vo veci vodovodnej prípojky a že jej prevádzkovateľom bude SEVAK, že vodomer bude osadený na základe prihlášky majiteľa k odberu vody, nie je v nej však konkretizované, či na pozemku žalovaného tak, ako mu to vyplýva z uzavretej zmluvy o dodávke vody alebo na pozemku žalobkyne. Pre žalobkyňu takýto obsah predmetnej listiny nemohol byť preskúmateľný a určitý do takej miery, aby svojím podpisom na ňom schválila, že súhlasí s tým, aby vodovodná prípojka žalovaného bola umiestnená na jej pozemku. Z obsahu tohto úkonu taktiež nevyplýva, či jej podpis je daný na list zo dňa 21.05.2003 len ako podpis jeho adresáta, ktorý ho prevzal na vedomie, pretože z jeho obsahu nevyplýva, že podpis je prejavom súhlasu s obsahom tohto listu, ktorý bude rešpektovať. Pokiaľ v prvej vete listinného dôkazu na čl. 50 spisu sa spomína dohoda zo zápisu zo dňa 13.05.2003, táto dohoda nebola súdu žalovaným predložená a nie je teda zrejmé, na základe akej dohody bol zápis dňa 21.05.2003, vykonaný ani medzi kým bola táto dohoda zo dňa 13.05.2003 uzavretá. Z takejto neurčitosti nemožno usudzovať, že žalobkyňa dala súhlas k zriadeniu vodovodnej prípojky, že si bola vedomá tejto skutočnosti, a že s ňou súhlasila. Práve naopak, okresný súd dospel prezentoval názor, že od roku 2003 žalobkyňa po celý čas žiadala odstránenie vodovodnej prípojky žalovaného. Žalovaný teda neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení, že vodovodnú prípojku na pozemku žalobkyne v roku 2003 zriadil po práve, nepreukázal právo - vlastnícke právo k pozemku, na ktorom zriadil vodovodnú prípojku, nepreukázal ani vydržanie práva vecného bremena na zriadenie vodovodnej prípojky (nepreukázal dohodu so žalobkyňou o zriadení a podmienky dohody, nepreukázal nepretržité uplynutie vydržacej lehoty 3 rokov, nepreukázal dobromyseľnosť).

6. V nadväznosti na § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka a v nadväznosti aj na všeobecné ustanovenie § 126 Občianskeho zákonníka tak súd rozhodol, že žalovaný je povinný na vlastné náklady vypratať z hlavnej veci žalobkyne z pozemku CKN č. 8517/9 - trvalý trávnatý porast o výmere 137 m², LV č. XXX, katastrálne územie L. v časti týkajúcej sa príslušenstva hlavnej veci - vodovodnej šachty žalobkyne, zriadenej na tomto pozemku, hnutelnú vec - drobnú stavbu, vodovodnú prípojku žalovaného, povolenú na odberné miesto žalovaného č. XXXXX-XXX-X L. - Z. č. XXXX CKN 8860, 8869, LV č. XXXX, katastrálne územie L., v lehote 90 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný totiž zriadil stavbu na cudzom pozemku protiprávne, nemal na to právo, žiadne právo v tomto smere nepreukázal (ani vlastnícke právo, ani právo vecného bremena). Žalobkyňa ako vlastníčka pozemku navrhla odstránenie vodovodnej prípojky na náklady žalovaného. Súd žalobe vyhovel, aj keď ňou nebol viazaný. Vychádzajúc z ust. 135c ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, mal za to, že odstránenie stavby je účelné, a to z nasledovných dôvodov: Žalovaný pri zriadení stavby nebol dobromyseľný. Z uzavretej zmluvy o dodávke vody vyplýva, že priamo v zmluve má uvedené, že prípojku má zriadiť na pozemkoch svojich právnych predchodcov, a nie na pozemku žalobkyne. Žalobkyňa netrpela mlčky zriadenie vodovodnej prípojky. Bránila sa a žiadala od počiatku vypratanie, teda žalovaný nebol pri zriadení vodovodnej prípojky dobromyseľný, ako tvrdí. Porovnaním hodnoty pozemku žalobkyne a hodnoty vodovodnej prípojky jednoznačne musel súd konštatovať, že ide o drobnú stavbu a je účelné ju odstrániť. Nejde o taký ekonomický dopad, ako tvrdí žalovaný, a to aj napriek tomu, že je invalidný dôchodca a poberá invalidný dôchodok. Je preukázané, že medzi stranami konania sú dlhodobé spory. Odstránenie vodovodnej prípojky odstráni dlhoročné, sedemnášťročné spory medzi žalobkyňou a žalovaným. Žalovaný nie je odkázaný na to, aby mal svoju vodovodnú prípojku na cudzom pozemku žalobkyne. Má vo vlastníctve svoje pozemky a vodovodná prípojka bola určená na zriadenie na týchto pozemkoch ako obsluha pre rodinný dom žalovaného, ktorý sa na týchto pozemkoch nachádza. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že vodovodná prípojka je príslušenstvo jeho rodinného domu a že odstránením vodovodnej prípojky sa jeho rodinný dom znefunkční. Vodovodná prípojka je samostatná vec, drobná stavba, a preto môže byť samostatným predmetom občianskoprávneho konania (a samostatným predmetom vypratania). V opačnom prípade by nemohla byť predmetom vypratania, a nemohla by byť ani spôsobilým predmetom vydržania. Napriek tomu žalovaný tvrdil, že vydržal vecné bremeno k vodovodnej prípojke. Teda ide o rozpor v tvrdeniach žalovaného. Pokiaľ si žalovaný preloží vodovodnú prípojku v súlade so zmluvou o dodávke vody na pozemky, ktoré tam sú uvedené, a ktoré sú vo vlastníctve žalovaného, (tak, ako to mal urobiť v čase povolenia prípojky), bude mať zabezpečený prívod vody. Tieto úkony sú závislé od žalovaného, a nie od žalobkyne. Žalobkyňa nezodpovedá za to, aby zriadila žalovanému prípojku, na zriadenie ktorej mu nikdy nedala súhlas. Je právne irelevantné tvrdenie žalovaného, že prípojka je pod povrchom zeme a neobmedzuje žalobkyňu v jej vlastníckom práve. Vlastnícke právo je právo absolútne a vlastnícke právo sa vzťahuje graficky vymedzený pozemok, a to nielen na povrchu, ale aj pod povrchom a vo vzdušnej časti nad pozemkom, teda zásah do pozemku, do vlastníckeho

práva žalobkyne je zásahom aj vtedy, ak sa zásah týka vlastníckeho práva k pozemku pod zemským povrchom. Je právne irelevantné tvrdenie žalovaného v tom smere, že doteraz nežiadala odstrániť vodovodnú prípojku (jeho tvrdenie je nepravdivé, vyvrátené dôkazmi, pretože súd má preukázané, že žiadala od počiatku od roku 2003). Okrem toho súd podotýka, že vlastnícke právo je nepremiľateľné, ochrana sa môže žalobkyňa domáhať kedykoľvek.

7. Súd neaplikoval ust. § 135c ods. 2 Občianskeho zákonníka, neprikázal vodovodnú prípojku za náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku - žalobkyňi. (Vlastníčka pozemku - žalobkyňa totiž nesúhlasila s tým, aby jej bola prikázaná do vlastníctva vodovodná prípojka žalovaného. Žalobkyňa má svoju vodovodnú prípojku a vodovodná prípojka žalovaného je pre ňu nepotrebná, neúčelná, musela by ju sama odstrániť.

8. Súd nezriadil rozsudkom vecné bremeno za náhradu (§ 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka). O zriadenie vecného bremena za náhradu žalovaný ani nežiadal. Jeho procesný návrh bol, že vecné bremeno už vzniklo vydržaním, a nie je potrebné ho zriadiť, čo je iné právo, než právo podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Taktiež konajúci súd poukázal na to, že žalovaný má svoje pozemky, na ktorých si môže zriadiť vodovodnú prípojku.

Zo zmluvy o dodávke vody vyplýva, že vodovodná prípojka bola povolená od počiatku na pozemkoch jeho právnych predchodcov, a nie na pozemku žalobkyne, a teda žalovaný od počiatku konal v rozpore s povolením, s predpismi a s občianskymi právami žalobkyne. To súd ustálil ako rozpor s dobrými mravmi, a nie to, že žalobkyňa sa domáha svojho práva na odstránenie zásahov protiprávných do jej vlastníckeho práva.

9. Okresný súd ďalej uviedol, že nevykonal nasledovné dôkazy: Všetky dôkazy boli doručené stranám konania a mohli sa s nimi oboznámiť prečítaním po ich doručení, preto neboli na pojednávaní oboznamované (prevažne) podrobným prečítaním. Pokiaľ ide o čl. 9 žiadosť 30.09.2019, táto žiadosť žalobkyne o odstránenie prípojky je po uplynutí vydržacej lehoty 3 rokov, keďže prípojka bola zriadená v roku 2003 a vydržacia lehota uplynula v roku 2006. Dokazuje však zlé vzťahy medzi žalobkyňou a žalovaným, vrátane tohto súdneho konania, a teda neúčelnosť zriadenia vecného bremena na pozemku žalobkyne. Preukazuje účelnosť vypratania vodovodnej prípojky z pozemku žalobkyne. Čl. 73 výsluch svedkyne P. súd nevykonal (z repliky čl. 73 spisu vyplýva, že tento dôkaz mal preukázať, že žalobkyňa nenadobudla pozemok až v roku 2019 právoplatnosťou rozsudku, ale ho užívala aj predtým, na základe ústnej darovacej zmluvy od pani P.). Vzhľadom k tomu, že súd už uviedol, že rozsudky o nadobudnutí vlastníckeho práva majú deklaratórny charakter, a nie konštitutívny charakter (deklarujú vznik vlastníckeho práva v minulosti, rovnako aj osvedčenia). Je tento dôkaz nadbytočný, právne irelevantný a nehospodárny. Čl. 32 osvedčenie o vlastníckom práve, historický výpis LV žalobkyne na preukázanie tvrdenia žalovaného, že nebola v čase zriadenia vodovodnej prípojky vlastníčkou. Tento dôkaz je právne irelevantný, nadbytočný, nehospodárny. Súd ho nevykonal. Dôkazným bremenom žalovaného bolo preukázať, že vodovodnú prípojku zriadil po práve. Týmto právom mohlo byť vlastnícke právo žalovaného k spornému pozemku, na ktorom zriadil vodovodnú prípojku. Svoje vlastnícke právo k spornému pozemku nepreukázal. Nemá aktívnu legitimáciu k tomu, aby preukazoval vlastnícke právo iných subjektov, ktoré nespochybujú vlastnícke právo žalobkyne. Nepreukázal ani vecné bremeno vo vzťahu k inému právnenému predchodcovi, než je žalobkyňa, pretože netvrdil, ani nepreukázal, že dohoda o vecnom bremene s konkrétnym obsahom bola uzavretá medzi žalovaným a niekým iným než je žalobkyňa a kým konkrétne. Dôkazy sa vykonávajú len na existujúce tvrdenia. V tomto konkrétnom prípade neexistovali tvrdenia v konkrétnej rovine zo strany žalovaného, ku ktorým by bolo potrebné vykonať dôkaz osvedčením a historickým výpisom z LV žalobkyne. Čl. 38, 39 právne irelevantné, nadbytočné, nehospodárne dôkazy týkajúce sa plynu, telefónu a netýkajú sa vodovodnej prípojky. Neboli vykonané. Čl. 45, 46 spisu katastrálne mapy predložené žalovaným. Tieto dôkazy boli vykonané a preukázali súdu, že ide o susediace pozemky medzi žalobkyňou a žalovaným a taktiež súdu preukázali, že žalovaný má svoj pozemok a nie je odkázaný na to, aby jeho vodovodná prípojka bola zriadená na pozemku žalobkyne a to od počiatku. Čl. 47, 49 montážny list, faktúry preukazujú, že vlastníkom prípojky je žalovaný, ktorý si ju dal zriadiť a zaplatil cez spoločnosť SEVAK, ktorá je správcou. Čl. 85 rozhodnutie o invalidnom dôchodku žalovaného vo výške 178,60 € nie je pre súd dôkazom pri posúdení všetkých okolností a dôkazov v ich vzájomnej súvislosti, že by invalidný dôchodok bol dôvodom, pre ktorý by súd nerozhodol o vyprataní vodovodnej prípojky z pozemku žalobkyne, kde ju zriadil protiprávne, v rozpore so zmluvou, na základe ktorej prípojku mal zriadiť na pozemkoch svojich právnych predchodcov, teraz aktuálne na pozemkoch žalovaného. Vodovodná prípojka a jej odstránenie a prenesenie na vlastný pozemok netvorí takú položku. Okrem toho žalobkyňa žiada o vypratanie od roku 2003, keď ešte žalovaný nebol poberateľom invalidného dôchodku. Taktiež je aj vlastníkom nehnuteľností, teda majetkovú situáciu súd posúdil v celom rozsahu, a nielen na základe invalidného dôchodku.

10. O trovách konania súd rozhodol v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobkyňa mala v konaní plný úspech a za iných okolností by jej patrila plná náhrada trov konania proti žalovanému. V tomto konkrétnom prípade však žalovaný vzniesol námietku, že z procesného hľadiska nedal príčinu na vznik sporu. Žalobkyňa mu nedoručila pred podaním žaloby pokus o zmier. Súd preto aplikoval ust. § 257 CSP a inak úspešnej žalobkyni nepriznal náhradu trov konania, pretože mal za to, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd videl v tom, že z procesného hľadiska žalovaný tento spor nezavinil. Žalobca nepreukázal, že doručil žalovanému pokus o zmier a pokúsil sa o zmierlivé vyriešenie tohto sporu. Otázka náhrady trov konania sa posudzuje z procesného, a nie z hmotnoprávneho hľadiska. Je teda právne irelevantné, že z hmotnoprávneho hľadiska sa pokúša žalobkyňa od roku 2003 vypratať nehnuteľnosť. Z procesného hľadiska nevyzvala žalovaného preukázateľným spôsobom, aby v stanovenej lehote vypratá z jej pozemku vodovodnú prípojku pod sankciou podania žaloby na súd. Ďalším dôvodom, pre ktorý súd použil uvedené ustanovenia a žalobkyni nepriznal náhradu trov konania je skutočnosť, že po dobu 17 rokov sú zhoršené susedské vzťahy medzi žalobkyňou a žalovaným a náhrada trov konania priznaná žalobkyni by susedské vzťahy vyostrila ešte viac a znekvitalnila by spolužitie ešte viac ako doteraz. Rozhodnutie súdu má nastoliť právnu istotu a má nastoliť aj pokoj v medziľudských vzťahoch. Z toho dôvodu súd žalobkyni náhradu trov konania proti žalovanému nepriznal.

11. Z procesného hľadiska súd poukazuje na to, že bol nútený aplikovať ust. § 99 ods. 1 CSP a prerušiť protokoláciu právneho zástupcu žalovaného do diktafónu. Z toho dôvodu, že podľa ust. § 99 ods. 1 CSP má byť do zápisnice protokolovaný podstatný obsah prednesov a výroky rozhodnutia. Právny zástupca žalovaného napriek upozorneniu súdu protokoloval do zápisnice rozsiahly prednes, opakoval rovnaké tvrdenia. Súd má právo, a nie povinnosť umožniť strane konania, právnemu zástupcovi, svedkovi, iným zúčastneným osobám podľa Spravovacieho poriadku pre okresné, krajské súdy protokoláciu do zápisnice v prípade, ak ide o presnosť pojmov. Nejde o pravidlo. Inak protokoluje súd. Súd využil svoje právo, odňal právemu zástupcovi žalovaného možnosť protokolovať svoj prednes do zápisnice a v záujme efektívneho protokolovania podstatného obsahu prednesov a výrokov rozhodnutia do zápisnice protokoloval súd sám. V tomto smere súd podotýka aj to, že záverečný návrh, ktorý právny zástupca žalovaného protokoloval má byť stručným zhrnutím písomných podaní podľa § 167 CSP, doterajších tvrdení a dôkazov, a nie obsiahlym protokolovaním tvrdení, opakovaním už raz napísaných a produkovaných tvrdení. Súd týmto procesným postupom realizoval zákonné právo sudcu protokolovať výpoveď strán konania, advokátov, svedkov do zápisnice v súlade s ust. § 99 ods. 1 CSP. Právny zástupca žalovaného tým nebola odňatá, ani obmedzená možnosť konať pred súdom. Nebola mu odňatá možnosť vyjadriť sa do nahrávača s tým, že z vyjadrenia súd podľa § 99 ods. 1 CSP do zápisnice zaprotokoloval len podstatné časti. Rovnaký procesný postup súd aplikoval aj na právneho zástupcu žalobkyne.

12. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, a to proti jeho výroku II. o trovách konania, v ktorom sa domáhala, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

13. Odvolateľka uviedla, že sa nestotožňuje s názorom okresného súdu, že v prejednávacom spore existuje dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý žalobkyni, ktorá bola v spore úspešná, nepriznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania. Práve naopak, v prejednávacom prípade mal súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania vychádzať z pomeru úspechu strán v spore. Odvolateľka tiež nesúhlasila s tým, že žalovaný nezadal príčinu na vznik tohto sporu. Bol to totiž práve žalovaný, ktorý už len tým, že vybudoval nelegálnu vodovodnú prípojku na cudzom pozemku, zadal príčinu na vznik tohto sporu. Za daných okolností odvolateľka nevidí dôvod, aby znášala trovy konania, ktoré ona nezavinila. Žalobkyňa musela brániť svoje právo voči osobe, ktorá do jej práva neoprávneným spôsobom zasahovala. Už z tohto dôvodu v prejednávacom prípade neexistuje priestor na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP, ktorého aplikácia má opodstatnenie iba vo výnimočných prípadoch, čo však nie je prejednávaný spor. Okresný súd mal preto dôsledne pri rozhodovaní o trovách konania aplikovať ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa mal v spore úspech v celom rozsahu, nezapríčinila jeho vznik a snažila sa konečne dosiahnuť právny stav, do ktorého neoprávnenne zasiahol práve žalovaný, čo konštatoval aj konajúci súd v napadnutom rozhodnutí. Vydaním napadnutého rozsudku tak došlo k náprave vzniknutého protiprávneho stavu.

14. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj žalovaný, v znení jeho doplnenia zo dňa 08.12.2020, ktorý sa domáhal, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietne a zároveň prizná žalovanému voči žalobkyni nárok na

náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne príslušný vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnom skončení sporu.

15. Podľa názoru odvolateľa napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nesprávny a nezodpovedá stavu veci ani zákonu a bol vydaný v rozpore s právom. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy. Zároveň zistený skutkový stav neobstojí, súd prvej inštancie nedostatočne a neúplne zistil skutkový stav a nevykonal žalobcom navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Napadnutý rozsudok okresného súdu tiež vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. b), d), e), f), g), h) CSP).

16. Primárne odvolateľ namietal, že okresný súd v napadnutom rozsudku rozhodol ultra petitem, keďže rozhodol o vypratani pozemku, ktorý výrok zodpovedá petitu klasickej reivindikačnej žaloby modifikovanej a znejúcej pri nehnuteľnostiach na „vypratanie“ namiesto na „vydanie“ pri huteľných veciach. Žalobkyňa vo svojom žalobnom petite žiadala uložiť žalovanému povinnosť odpojiť a odstrániť vodovodnú prípojku z vodovodnej šachty, ktorá povinnosť zodpovedá ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka. Vodovodná prípojka totiž predstavuje drobnú stavbu. Ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka predstavuje osobitné ustanoveniu k ust. § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, o ktoré žalobkyňa opierala svoju žalobu a nadväzujúc na to skutkovo tvrdila, že zo strany žalovaného dochádza k zásahu do jej výlučného vlastníckeho práva. Netvrdila však neoprávnený zásah. Okresný súd tak vykonal právnu kvalifikáciu za žalobkyňu, keď pri rozhodovaní spolu aplikoval ust. § 135c Občianskeho zákonníka, ust. § 139b ods. 8 písm. c) Stavebného zákona. Súd tak jednostranne a neobjektívne konal v prospech žalobkyne a okrem právnej kvalifikácie žalovaného nároku, ktorý bol uplatnený nesprávne, upravil aj nedostatočnú žalobu a jej petit, a tak rozhodol o úplne inom nároku, než bol uplatnený žalobou. V posudzovanom prípade konajúci súd prekročil svoju modifikačnú právomoc vo vzťahu k žalobnému návrhu, a tak rozhodol o inom nároku, než bol žalobou uplatnený. V danom prípade žalobný petit znel: „Žalovaný je povinný odpojiť a odstrániť vodovodnú prípojku s vodomerom z vodovodnej šachty patriacej žalobkyňi a ležiacej na parcele zapísanej na LV č. XXX. pre k. ú. L., a to parcely CKN 851/9 o výmere 137 m² - trvalý trávny porast v lehote 90 dní od právoplatnosti súdneho rozhodnutia.“ V danej súvislosti žalovaný akcentoval, že žalobkyňa nežiadala odpojiť a odstrániť vodovodnú prípojku s vodomerom z parcely CKN č. 851/9, ale z vodovodnej šachty, v dôsledku čoho je jeho odvolacia námietka o tom, že prvoinštančný súd rozhodol napadnutým rozsudkom ultra petitem dôvodná. Nejde totiž už len o úpravu výroku inými slovami (povinnosť vypratania oproti povinnosti na odstránenie), ide navyše aj o rozdielne vymedzenú povinnosť, ktorú súd upravil za žalobkyňu. Vodovodnej šachty (a nie pozemku) žalobkyne sa týkala aj sťažnosť žalobkyne v roku 2003. Žalobkyňa pritom nepreukázala vlastníctvo šachty a súd jej opäť neprímerane pomohol, keď to vyriešil jednoducho a uzavrel, že ide o príslušenstvo pozemku, hoci tak jednoducho sa to vyriešiť nedá, pretože vodovodná betónová šachta predstavuje celkom zjavne stavbu podľa § 139b ods. 7 písm. b) stavebného zákona a v slovenskom právnom poriadku neplatí zásada superficies solo cedit.

17. Súd prvej inštancie tiež nezákonným a neprímeraným spôsobom zasiahol do práva žalovaného na obranu, keď na pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, najprv dovolil právnenmu zástupcovi žalovaného diktovať svoje prednesy do diktafónu, avšak vzhľadom na síce rozsiahlu, ale dôvodnú obranu proti nezákonnému a nesprávnemu predbežnému právnenmu posúdeniu súdom prvej inštancie konajúca sudkyňa nezákonne, nevhodne a neprímerane prerušila prednes právneho zástupcu, čím došlo k zmareniu ďalšej argumentácie proti pripravenému vyhovujúcemu rozhodnutiu. Použitie § 99 CSP tak bolo v danom prípade neprímerané a nenáležité.

18. Neobjektívnosť a jednostrannosť sa prejavila aj v ďalšom postupe konajúceho súdu, ktorý účelovo vyhodnotil predložené dôkazy opačne, v neprospech žalovaného, hoci tieto svedčili v jeho prospech a nedôvodnosti žalovaného nároku.

19. Pokiaľ súd prvej inštancie rozhodoval o vypratani (modifikácie klasickej reivindikačnej žaloby podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka), žalovaný namietal, že prvým predpokladom takej žaloby je, aby súd prejudiciálne vyriešil otázku vlastníctva vydávanej/ vypratávanej veci. Vyriešenie tejto základnej prejudiciálnej otázky potom určuje, či je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu, alebo je daný jej nedostatok a žalobu je potrebné zamietnuť, obzvlášť, ak sa žalovaný bráni relevantnými argumentami podopretými dokonca ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, ktorý patrí medzi najvyššie súdne autority v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP. Hoci žalovaný v štádiu prvoinštančného konania namietal, že žalobkyňa nie je aktívne legitimovaná v tomto spore, vychádzajúc z jej vlastných skutkových tvrdení v žalobe (tvrdené nadobudnutie sporného pozemku vydržaním na podklade nespôsobilého titulu - ústnej darovacej zmluvy a následným osvedčením vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva k spornému pozemku na základe ústnej zmluvy) sa konajúci súd nedostatočne a povrchno zaoberal a

následne ju nesprávne vyhodnotil a tiež nevykonával dokazovanie, ktoré smerovalo práve k preukázaniu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne (vlastníctva sporného pozemku) - obsahu osvedčenia, ktorý by dokladoval nadobudnutie vlastníckeho práva žalobkyne k spornému pozemku. Ústna zmluva o prevode nehnuteľnosti sa už ani za účinnosti stredného Občianskeho zákonníka (zákona č. 141/1950 Zb.) nepovažovala za spôsobilý titul k oprávnenej držbe nehnuteľnosti (ospravedlniteľný omyl), nieto ešte za účinnosti účinného Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb.). V danej súvislosti žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 361/2012 zo dňa 27. januára 2015, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva, že oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení do 31. decembra 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola uzatvorená v písomnej forme. Napriek tejto dôvodnej a relevantnej argumentácii žalovaného súd prvej inštancie nielenže nedostatočne a nesprávne posúdil túto námietku, ale zároveň zmaril preukázanie tejto skutočnosti odmietnutím navrhnutého dokazovania historickým listom vlastníctva a osvedčením o vydržaní žalobkyne, ktoré by preukázalo dôvodnosť argumentácií žalovaného ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v tomto spore. Osvedčenie obsahuje relevantné tvrdenia žalobkyne o vydržaní vlastníckeho práva k spornému pozemku a titul oprávnenej držby (putatívny titul nadobudnutia), ktorý nie je ospravedlniteľný. Navrhnuté dôkazy skrz ich povahu žalovaný nie je schopný objektívne zabezpečiť a predložiť, preto súd prvej inštancie mal tieto dôkazy zabezpečiť od katastrálneho odboru Okresného úradu Čadca.

20. Ďalej žalovaný namietal, že súd prvej inštancie nielenže neposkytol žalovanému dôkladné a presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ale v napadnutom rozhodnutí absentuje aj odôvodnenie jeho odklonu od označenej ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR. Súd prvej inštancie tak ignoroval argumentovanú možnosť preukázania opaku údajov zapísaných v katastri nehnuteľností (na liste vlastníctva, ktorým argumentovala žalobkyňa) podľa § 70 katastrálneho zákona a selektívne poukázal len na § 71 katastrálneho zákona ignorujúc vzťahy previazanosti a vzájomnej súvislosti predmetných ustanovení právneho predpisu. Je tak zrejmé, že okresný súd svojím postupom odoprel žalovanému zákonnú možnosť v rámci posúdenia prejudiciálnej otázky vlastníctva dotknutého pozemku preukázať opak - nehodnovnosť údajov katastra zapísaných na liste vlastníctva, ktorým argumentovala žalobkyňa. Žalobkyňa totiž nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k dotknutému pozemku vydržaním na základe ústnej darovacej zmluvy od A. P., (ktorá navyše bola menšinovou spoluvlastníčkou pôvodnej EKN parcely č. 6181 v podiele 1/12), z ktorej bola dotknutá parcela CKN č. 8517/9 vytvorená. V danej súvislosti žalovaný poukázal na priloženú mapku ZBGIS. Kataster nehnuteľností pozostávajúci zo súboru popisných informácií, t. j. list vlastníctva a súbor geodetických informácií, t. j. priestorové zobrazenie nehnuteľností na mape, je verejný register v zmysle zákona č. 177/2018 Z. z. Na túto argumentáciu žalovaného prvoinštančný súd neprihliadal a nesprávne ju vyhodnotil ako nedôvodnú, nezaberal sa ňou a preto údaje katastra označil za hodnoverné bez náležitého vysporiadania s argumentáciou žalovaného. Súd prvej inštancie tak odoprel žalovanému spravodlivosť a právo na súdnu ochranu a čím porušil princíp zákazu denegatio iustitiae. V danej súvislosti, žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/109/2013 zo dňa 16.05.2013 citovaného v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. III. US 87/2017-19 zo dňa 14.02.2017, v ktorom bolo uvedené, že: „Základným predpokladom úspešnosti vlastníckej žaloby je preukázanie vlastníckeho práva žalobcu. Preto skúmanie platnosti právneho úkonu, o ktorý žalobca opiera tvrdenie o svojom vlastníckom práve, je prirodzenou súčasťou postupu súdu v konaní o takej žalobe. Vlastnícke právo musí existovať v dobe vydania rozhodnutia v konaní o vydaní veci. Pasívnu legitímáciu má ten, kto ma spornú vec fakticky vo svojej moci, a hoci ju môže vydať, neprávom to však odopiera urobiť. Žalovaný sa v konaní môže brániť tým, že žalobca nie je vlastníkom veci, alebo že právom odopiera vydanie veci.“ Obdobná argumentácia vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12Co/73/2019 zo dňa 04.06.2019 či Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/610/2015 zo dňa 22.02.2016. Vo vzťahu k oprávnenosti držby a titulu držby z pohľadu ospravedlniteľného omylu existuje ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít (napríklad Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 361/2012, 3 Cdo 97/2009, 4 Cdo 283/2009, 5 Cdo 30/2010, 3 MCdo 7/2010, 3 MCdo 8/2010 a 6 MCdo 5/2010, 5 Cdo 49/2010, 1 Cdo 137/2011). Žalovaný znovu akcentoval, že na podklade povolenia mesta Čadca a doriešenia sťažnosti žalobkyne v roku 2003 v dobrej viere, že šachta je vlastníctvom mesta Čadca, vybudoval si vodovodnú prípojku a že bol príslušnými orgánmi po práve pripojený na prívod vody a správu preto vykonávala príslušná oprávnená spoločnosť, tak bol oprávnený v dobrej viere, že prípojku má zriadenú riadne a užíval ju oprávnený a nerušene ďalších 17 rokov.

21. Ďalej žalovaný namietal, že v posudzovanom prípade konajúci súd rozhodol v rozpore s elementárnym princípom spravodlivosti, v rozpore so sedemnáročným status quo, do ktorého nikto nezasahoval, spravodlivým usporiadaním vzťahov účastníkov, v rozpore so zdravým rozumom a v rozpore s pravidlami právnej i formálnej logiky, prepíato formalisticky, neobjektívne a jednostranne. Súd rozhodol mimo žalovaným preukázaných okolností, akoby odrhnutý od reality; bagatelizoval a negoval dôkazy i skutočnosti preukázané žalovaným v rámci svojej procesnej obrany, ktoré podľa práva i podľa zdravého rozumu majú vplyv na rozhodnutie vo veci samej, konkrétne sa jedná o nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v tomto spore s prihliadnutím na tvrdenú ústnu zmluvu, ktorá mala byť titulom pre vydržanie spornej nehnuteľnosti, ďalej status quo sedemnástich rokov a nerušené užívanie vodovodnej prípojky počas 17 rokov do podania žaloby. Okrem toho existuje aj povolenie mesta Čadca na vybudovanie prípojky a zápis z doriešenia sťažnosti žalobkyne z roku 2003, v ktorom je prezentovaný jej neformálny súhlas s jeho prípojkou. Rovnako netreba opomínať znefunkčnenie domu odstránením prípojky - nemožnosť odstránenia prípojky ako súčasti domu (neprimeraný zásah do práva na súkromie a pokojný rodinný život) - podložené rozhodovacou praxou súdov, s ktorou sa súd prvej inštancie tiež nevyporiadal. Ďalej bola v spore preukázaná nevyužiteľnosť pozemku, na ktorom je vybudovaná vodovodná prípojka a s tým spojené preukázanie skutočnosti, že požadovanie odstránenia vodovodnej prípojky je evidentná schválnosť, ktorá vyplýva z preukázaných zlých vzájomných vzťahov strán sporu. Cieľom sporu nie je ochrana vlastníckeho práva žalobkyne. S prihliadnutím na doložené pomery a tvar pozemku, je totiž zrejmé, že vodovodná prípojka neprekáča žiadnemu možnému jeho využitiu, ale žalobkyňa má záujem uškodiť žalovanému a prinútiť ho bezdôvodne odstrániť existujúcu vodovodnú prípojku a vybudovať novú. Len pokiaľ by sa jednalo o neoprávnené zriadenú prípojku v pozemku, ktorý je možné využiť na stavebné účely alebo nejaké iné využitie, ktorému bráni vodovodná prípojka, je odstránenie na mieste. Samoučelné požadovanie odstránenia prípojky, ktorá v skutočnosti objektívne žalobkyňu nijako neprekáča, keď ňou požadovaná ochrana (žalovanému uložená povinnosť) nemá žiadny materiálny zmysel ani obsah a postráda naplnenie zmyslu a účelu súdnej ochrany a slúži len na poškodenie jednej strany v rozpore s dobrými mravmi, a preto nemôže požívať právnu ochranu. Prejednávaný spor je preto potrebné posudzovať s prihliadnutím na jeho individuálne okolnosti a pri jeho rozhodovaní nepostupovať mechanicky, až prepíato formalisticky. Žalovaný akcentoval, že spornú vodovodnú prípojku zriadil v súlade s právom. Súd prvej inštancie však úplne opačne posudzoval vydržanie vlastníckeho práva a vecného bremena v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou. Na vydržanie vecného bremena sa totiž kladú oveľa menšie nároky, keď postačuje i neformálny súhlas. Konajúci súd však vydržanie vecného bremena spočívajúceho v práve vodovodnej prípojky v prospech žalovaného (povinnosti žalobkyne trpieť vodovodnú prípojku) podrobil podrobnej kritike napriek dôkazom o súhlase žalobkyne s prípojkou žalovaného v rámci doriešenia jej sťažnosti v roku 2003, z ktorého žalovaný predložil do spisu ako kľúčový dôkaz zápis. Naopak, vydržanie spornej parcely žalobkyňou napriek argumentácii spochybňujúcej túto skutočnosť, okresný súd riadne neskúmal a nepodrobil žiadnej kritike. Vyššie popísaný postup súdu prvej inštancie je v rozpore s princípom právnej istoty. To platí aj o negovaní a bagatelizovaní podpisu žalobkyne na zápise z doriešenia jej sťažnosti z roku 2003 konajúcim súdom. V konaní totiž nebolo preukázané, že by žalobkyňa nemala rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby, ktorá neformálne súhlasila s prípojkou žalovaného. Jej sťažnosť bola doriešená, s ktorým doriešením prejavila súhlas svojím podpisom. Rovnako okresný súd neopodstatnene nadbytočne poukazoval na nepredloženie dohody, na ktorú odkazoval zápis, keďže priamo z obsahu tohto zápisu vyplýva dohoda - doriešenie sťažnosti, výsledkom ktorého bola dohoda o užívaní a údržbe prípojok a šachty. Z tohto zápisu zároveň vyplýva akceptácia prípojky žalovaného, ale aj prípojok iných osôb zo strany žalobkyne. Žalovaný v priebehu prvoinštančného konania preukázal, že mal povolenie na prípojku a predložil súdu kľúčový dôkaz (zápis z doriešenia sťažnosti), ktorý však súd prvej inštancie posúdil nepochopiteľne a v rozpore s jeho obsahom, zmyslom a účelom a skutočnosťami, ktoré z neho vyplývajú.

22. Žalovaný tiež namietal, že súd prvej inštancie nesprávne a nedostatočne posúdil jeho námietku, že žalobkyňa nepreukázala právny základ žalovaného nároku, keď nepreukázala žiaden neoprávnený zásah v zmysle § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka do jej vlastníckeho práva k dotknutej parcele zo strany žalovaného, ktorý by odôvodňoval jej žalobe vyhovieť, ani splnenie predpokladov/podmienok vyžadovaných príslušnými ustanoveniami dotknutých právnych predpisov na vyhovieť žalobe. Okresný súd nezisťoval ani možnosť inej prípojky, ani náklady na jej zriadenie, ktoré tiež nie sú zanedbateľné. V danej súvislosti žalovaný priložil do spisu vypracovaný rozpočet, ktorý s prihliadnutím na výšku jeho invalidného dôchodku je nad jeho pomery a zaťažuje ho takým neprimeraným spôsobom, že to na jeho strane spôsobí neprimerane väčšiu ujmu ako žalobkyňu vodovodná prípojka žalovaného v

dotknutej parcele. Napadnutý rozsudok teda nie je vôbec spravodlivý a vyhovuje zlomyseľnej žalobe a priznáva ochranu nároku, ktorý nemá materiálny obsah, jej cieľom je iba poškodiť druhú stranu. Takému nároku preto nie je možné priznať ochranu. Z pripojenej cenovej ponuky na vodoinštalčné práce pre žalovaného, vystaveného firmou Z. T., Kalinov 2011, 023 02 Krásno nad Kysucou, IČO: 41 565 224, vyplýva, že cena za vybudovanie vodovodnej prípojky by predstavovala čiastku 4.284,00 Eur + 20% DPH = 5.140,80 Eur. Odstránením prípojky žalobkyňa prakticky nič nedosiahne a využitie pozemku sa žiadnym spôsobom nezlepší (šachta, jej prípojky, iné prípojky).

23. Ďalej žalovaný poukázal aj na argumentáciu Krajského súdu v Žiline v rozsudku sp. zn. 5Co/11/2016 zo dňa 18.06.2016, v ktorom odvolací súd uviedol: „Čo sa týka posúdenia toho, či kanalizačná a vodovodná prípojka mala byť v čase začatia jej vybudovania posudzovaná ako súčasť stavby alebo ako súčasť pozemku, odvolací súd podotýka, že sa stotožňuje s právnym názorom prezentovaným v spomínanom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Sžo/3/2014-196 zo dňa 28.01.2015, kde bolo výslovne konštatované, že vodovodná a kanalizačná prípojka sú súčasťou stavby, k čomu dospel aj Krajský stavebný úrad, odbor štátnej stavebnej výstavby vo svojom rozhodnutí č. 2012/00214/Kod z 26.02.2012 (na str. 22 tohto rozhodnutia) /č. I. 708 p. v. spisu/“

24. V prejednávanom prípade je nepochybné, že v čase zriadenia prípojky (v roku 2003) žalobkyňa nebola zapísanou vlastníčkou sporného pozemku, preto žalovaný nemohol neoprávnené zasiahnuť do jej vlastníckeho práva. Nevykonaním dokazovania osvedčením nebolo ani preukázané, odkedy má byť žalobkyňa jeho vlastníčkou, teda závery súdu založené na vlastníctve žalobkyne k predmetnému pozemku sú nepodložené a neoprávnené smerom do minulosti. Žalobkyňa preukázala vlastníctvo výpisom z listu vlastníctva od roku 2019, avšak konajúci súd prijal záver, akoby žalobkyňa bola jeho vlastníčkou i v roku 2003 alebo skôr napriek tomu, že na to nemal žiaden relevantný podklad a paradoxne odmietol dokazovanie navrhnuté žalovaným.

25. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu, ale aj k jeho doplneniu, žiadala rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Súčasne si uplatnila voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

26. Uviedla, že žalovaný sa v priebehu celého súdneho konania snaží poukazovať na skutočnosti, ktoré s meritom veci nemajú nič spoločné. Aj keď sa jedná o novotu v odvolacom konaní, žalobkyňa predložila do spisu potvrdenie OO PZ v Čadci zo dňa 26.04.2003, z ktorého vyplýva, že na OO PZ sa v predmetný deň dostavila K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., Z. XXXX, ohľadom oznámenia schválnosti zo strany jej susedov O. Z. a W. O. vo veci zapojenia sa na vodovodnú prípojku bez ich súhlasu. Predmetné potvrdenie prevzal Z. A., o čom svedčí aj jeho podpis. Nie je teda pravdou, že by uvedené schválnosti zo strany žalovaného neboli riešené. Práve naopak, žalobkyňa preukázala, že od počiatku nesúhlasila so zapojením predmetnej vodovodnej prípojky do vodovodnej šachty, ktorá je v jej vlastníctve a toto namietala na všetkých dostupných orgánoch. Svoje námietky prezentovala jednak voči SEVAK, o čom svedčia listinné dôkazy, ktoré sú súčasťou spisu a namietala to aj na OO PZ v Čadci. O tom svedčí listinný dôkaz zo dňa 26.04.2003, ktorý pripojila žalobkyňa k svojmu vyjadreniu. Žalobkyňa ďalej uviedla, že vyjadrovanie žalovaného na adresu súdu je neakceptovateľné. Žalobkyňa sa márne bránila tomu, aby bola predmetná prípojka odpojená z jej vodovodnej šachty. Žalovaný na jej výzvy však žiadnym spôsobom nereagoval. Zároveň žalobkyňa akcentovala, že činnosťou žalovaného a jeho nezákonnou aktivitou vznikol stav, ktorý je v súčasnosti stále aktuálne a ktorý musí riešiť súd. Keby si žalovaný vybudoval vodovodnú prípojku na svojom vlastnom pozemku a napojil sa verejný vodovod, nič by sa nestalo. Ako je zrejme aj z predloženej cenovej kalkulácie, takúto prípojku je možné a zrealizovať, no cenu za jej vyhotovenie v cenovej ponuke žalobkyňa označila za absolútne prehnajú, (napr. dopravné značenie vo výške 500,00 Eur, náklady na dopravu vo výške 500,00 Eur nemajú žiadnu logiku). Žalovaný sa snaží postaviť do pozície poškodeného, ktorému sa krivdí, opak je však pravdou.

27. Pokiaľ žalovaný poukazuje na zásadu ne ultra petitem, je zrejme, že v prejednávanom spore súd nerozhodoval nad rozsah jej žalobného petitu. V danej súvislosti žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22 Cdo 4542/2007, z ktorého vyplýva, že ak označí žalobca v žalobe presne, určito a zrozumiteľne povinnosť, ktorá má byť žalovanému uložená rozhodnutím súdu alebo spôsob určenia právneho vzťahu, práva a lebo právnej skutočnosti, súd nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadrí vo výroku svojho rozhodnutia rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca domáhal. Iba súd rozhoduje, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia pritom nie je viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal (pozri uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21 Cdo 909/2003 z 20.08.2003,

publikované v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR pod č. C 2375). Je tak zřejmé, že v danom prípade sa nemôže jednať o porušenie zásady súdu ne ultra petitem, avšak ide iba o autonómiu súdu, ktorý použil iné výrazové prostriedky a jasný, určitý a zrozumiteľný petit, ktorý bol formulovaný v žalobe zo dňa 19.05.2020 precizoval použitím svojich výrazových a slovných prostriedkov.

28. Pokiaľ žalovaný opätovne namieta vlastnícke právo žalobkyne k spornému pozemku, žalobkyňa označila jeho obranu výslovne za účelovú, ktorá nespĺňa ani atribúty hospodárnosti, účelnosti obrany. Takýto spor si žalovaný môže založiť v inom konaní, kde sa môže domáhať určenia vlastníckeho práva. Žalovaný však nikde vo svojich podaniach nepreukazuje, že on je vlastníkom predmetného pozemku, iba namieta vlastnícke právo žalobkyne k nemu. V tomto smere teda žalobca nemôže byť ani aktívne vecne legitimovaný na podanie takejto negatívnej alebo určovacej žaloby, pretože zo žiadneho tvrdenia, ktoré v tomto spore žalovaný prezentoval, nevyplýva, kto by mal byť vlastníkom predmetnej parcely a nevyplýva z nich ani to, že by jej vlastníkom mal byť žalovaný. To, že vlastníčkou spornej nehnuteľnosti je práve žalobkyňa, vyplýva z výpisu z aktuálneho listu vlastníctva. Zároveň platí, že skutočnosti zapísané v katastri nehnuteľností sa považujú za preukázané, dokým sa nepreukáže opak. Žalovaný v tomto spore produkuje nadbytočné tvrdenia a preukazuje skutočnosti, ktoré nemajú relevanciu. Naopak, žalobkyňa v spore preukázala, že zo strany žalovaného aj v minulosti dochádzalo k zásahu, ktorý ona namietala, a preto žalovaný nikdy nemohol byť dobromyseľný o tom, že mu právo patrí a o tom, že môže prípojku užívať. Práve naopak, aj v súčasnosti je medzi žalobkyňou a žalovaným množstvo susedských sporov a vzťahy medzi nimi dlhodobo sú dlhodobo narušené. Nemožno teda hovoriť o žiadnom sedemnásťročnom status quo, ani o určitej praxi alebo zaužívanosti medzi stranami sporu. Naopak, svojim neodborným a svojvoľným prístupom zo strany žalovaného došlo ku vzniku napätia - susedským sporom, ktoré boli riešené či už prostredníctvom OO PZ, spoločnosti SEVAK a podobne.

29. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že výrok napadnutého rozsudku o trovách konania ja parciálne správny za situácie vyhovujúceho výroku vo veci samej. Avšak v merite veci je rozsudok okresného súdu nesprávny, a preto je nesprávny i od neho závislý výrok o trovách konania, ktorý žalovaný tiež napadol vo svojom odvolaní. Žalovaný preto žiada vyhovieť svojmu odvolaniu proti rozsudku súdu prvej inštancie.

30. S odvolaním žalobkyne žalovaný nesúhlasil. Podľa jeho názoru výrok súdu o trovách konania bol vo vzťahu k meritu veci správny. Predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo svojvoľné ani nepodložené, teda bolo za situácie vyhovujúceho výroku vo veci samej opodstatnené a správne, s prihliadnutím na špecifické okolnosti prípadu, a to najmä, že žalovaný užíval nerušene cca 17 rokov od pripojenia (sťažnosť z roku 2003 bola doriešená, o čom predložil listinný dôkaz) a oprávnene, preto mal za to, že je vec doriešená. O inej sťažnosti žalobkyne žalovaný nemal vedomosť a nebola mu ani oznámená - z toho vyplýva nerušenosť užívania pozemku žalovaným ako užívateľom. O nadobudnutí dotknutého pozemku žalobkyňou vydržaním a osvedčení tejto skutočnosti vydaním osvedčenia o vyhlásení o vydržaní v roku 2019 formou notárskej zápisnice žalovaný nemal vedomosť. Je tak zřejmé, že žalovaný vznik tohto sporu nezavinil (žalobkyňa nebola vlastníčkou predmetného pozemku) a zároveň ani žalovaný nebol vyzvaný v tejto veci na vyjadrenie pred podaním žaloby na súd. S prihliadnutím na odvolacie dôvody prezentované žalovaným v jeho opravnom prostriedku proti napadnutému rozsudku je zřejmé, že vzhľadom na uvedené okolnosti výlučným cieľom žalobkyne je poškodiť žalovaného a spôsobiť mu zbytočné náklady na vybudovanie novej zbytočnej vodovodnej prípojky. Tomu nasvedčuje i to, že žalobkyňa si osvedčila dotknutý pozemok bez upovedomenia žalovaného a žalobu podala voči nemu bez predžalobnej výzvy). Je tiež zřejmé, že odstránenie prípojky vzhľadom jej dĺžku a obmedzenie pozemku, iné obmedzenia pozemku (iné prípojky, šachta, tvar, umiestnenie), nebude mať žiaden materiálny prínos a efekt pre žalobkyňu v podobe zvýšenia kvality vlastníckeho práva k dotknutému pozemku alebo zhodnotenia pozemku. Jedná sa teda iba o formálne, samoúčelné uplatnenie žalobného nároku, ktoré nesleduje žiaden hospodársky ani iný legitímny cieľ, (ak za prijateľný legitímny cieľ nebude považované len formálne uplatňovanie nároku s cieľom poškodiť suseda zbytočnými nákladmi a výdavkami, čo nepochybne neprispieje k zlepšeniu vzájomných susedských vzťahov). Uvedené okolnosti súd prvej inštancie vyhodnotil ako relevantné a individuálne a tak špecifické, že odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania inak procesne úspešnej strane v spore.

31. Žalobkyňa v odvolacej replike k uvedenému vyjadreniu žalovaného uviedla, že v danom prípade je dôvodné, aby jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania, vrátane trov právneho zastúpenia.

32. Primárne akcentovala, že žaloba v tomto spore nebola podaná bezdôvodne, bez akejkoľvek indikácie a už vôbec sa nemožno stotožniť s tvrdením protistrany, že žalovaný nerušene cca 17 rokov užíval prípojku. O týchto skutočnostiach predložila žalobkyňa do spisu množstvo dôkazov. Vyplýva z nich, že

ochrany svojho práva sa domáhala od počiatku, pričom aj v štádiu odvolacieho konania predložila do spisu potvrdenie zo dňa 26.04.2003, ktoré sa jej doposiaľ nepodarilo dohľadať, z ktorého vyplýva, že už dňa 26.04.2003 sa domáhala svojho práva na OO PZ, kde uviedla, že sused Z. jej robí schválnosti. Z toho vyplýva, že je nesporné, že žalovaný nemohol 17 rokov nerušene užívať vodovodnú prípojku. Práve naopak, od počiatku, ako túto vodovodnú prípojku zriadil, žalobkyňa sa voči nej bránila, až to vyústilo do podania žaloby v tomto spore.

33. Ďalšie podania strán sporu v rámci odvolacieho konania neboli produkované.

34. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

35. Obsah základného práva na spravodlivý proces je pomerne zložito štruktúrovaný a ako to potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu, patrí do neho viacero samostatných subjektívnych práv a princípov, ktoré sú buď konkrétne (verejnoscť konania, konanie bez zbytočných prieťahov, právo na nezávislý a nestranný súd), alebo v zásade abstraktné (riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, predvídateľnosť rozhodnutia, zákaz svojvoľného postupu súdu a ďalšie). Ako už bolo uvedené, základné právo na spravodlivý proces je najvýznamnejším interpretačným hľadiskom pre všetky procesné poriadky ustanovené zákonom. Z toho vyplýva ústavná povinnosť každého všeobecného súdu vykladať a používať procesné normy, ktoré sú obsahom procesných poriadkov ustanovených zákonom v súlade s princípmi a s obsahom základného práva na spravodlivý proces. Okrem toho je táto interpretácia a aplikácia povinná rešpektovať princíp materiálneho právneho štátu, a teda materiálne chápanie spravodlivosti tak, ako to je vyjadrené v čl. 1 ods. 1 ústavy. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03)

36. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Pokiaľ sa súd prvej inštancie dopustí omylu v právnom posúdení veci pre chybnú interpretáciu právnej normy a z tohto dôvodu nedostatočne zistí skutkový stav, nemožno konštatovať, že konajúci súd splnil ústavnú a zákonnú povinnosť garantovať obsah základného práva na súdnu ochranu.

37. V prejednávanom prípade sa žalobkyňa svojou žalobou domáha ochrany vlastníckeho práva podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto mal súd prvej inštancie primárne ako predbežnú otázku riešiť vlastnícke právo žalobkyne k pozemku, z ktorého sa domáha odstránenia vodovodnej prípojky zo šachty umiestnenej na tomto pozemku. Správne mal preto okresný súd po námietkach vznesených v rámci procesnej obrany žalovanou sporovou stranou o tom, že žalobkyňa nepreukázala, že v čase zriadenia (i aktuálne) bola/je vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti (pozemku), sa prejudiciálne touto otázkou zaoberať a zisťovať vlastnícke právo žalobkyne k spornému pozemku CKN parc. č. 8517/9 - trvalý trávnatý porast o výmere 137 m², zapísanom na LV č. XXX pre k. ú. obec a okres L.. Pokiaľ sa súd prvej inštancie odmietol zaoberať riešením tejto otázky len odkazom na aktuálny zápis na liste vlastníctva č. XXX pre okres, obec a kat. územie L., (na ktorom je ako výlučná vlastníčka CKN parc. č. 8517/9 trvalý trávnatý porast o výmere 137 m², zapísaná žalobkyňa v podiele 1/1, kde posledným zápisom o titule nadobudnutia pod Z 1956/2019 je osvedčenie vyhlásenia o vydržaní č. NZ 1768/2019-1317/2019), nepostupoval správne. Súčasťou spisového materiálu je totiž aj čestné prehlásenie pôvodnej spoluvlastníčky predmetnej nehnuteľnosti A. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., A. č. XXXX, v ktorom menovaná súhlasí, aby si K. E. (žalobkyňa) „majetkoprávne vysporiadala nehnuteľnosti v kat. úz. L., a to CKN parc. č. 8517/9, nakoľko ešte v roku 2000 sme sa dohodli, že si tam môže vybudovať vodovodnú prípojku, dohoda bola ústna medzi mnou a pani E.“ (č. I. 97 spisu). Žalovaný od počiatku v rámci svojej procesnej obrany namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne v tomto spore, najmä to, že žalobkyňa na základe ústnej darovacej zmluvy nemohla od svojej právnej

predchodkyne nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním spornej nehnuteľnosti, lebo na to nemá titul, ktorý by u nej zakladal oprávnenú držbu.

38. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou súdneho konania (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 205/2009 zo dňa 29.06.2010). Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania (teraz strany sporu) v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie v spore a žaloba smeruje voči žalovanému, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti.

39. Žiada sa dodať, že súdna prax považuje za súčasť pozemku aj niektoré vonkajšie úpravy na ňom umiestnené, predovšetkým oporné múry, záhradné vodovody, vodovodné a kanalizačné prípojky (podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách je potrebné vychádzať z toho, že od 01.11.2002 už naďalej nie sú súčasťou pozemku, na ktorom sú umiestnené; tvoria samostatný predmet právnych vzťahov; zákon určuje aj kto je ich vlastníkom a upravuje prechod ich vlastníctva pri zmene vlastníctva k nehnuteľnosti), spevnené a odstavné plochy (napr. parkovisko). Súčasťou pozemku sú aj trvalé porasty. Súdna prax však za súčasť pozemku nepovažuje vedľajšie stavby, medzi ktoré patrí aj studňa, septik a oplotenie (súdna prax ich vždy považovala za príslušenstvo veci), ani cesty a rozvody elektriny (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 18/2011 zo dňa 30.08.2012).

40. Súd prvej inštancie sa mal teda v prvom rade prejudiciálne zaoberať otázkou, či žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou CKN parc. č. 8517/9 - trvalý trávnatý porast o výmere 137 m², zapísanej na LV č. XXX pre okres, obec a k. ú. L., na ktorej sa nachádza vodovodná šachta, kde je umiestnená vodovodná prípojka žalovaného. Pri posúdení vlastníckeho práva sa súd môže odchyliť od stavu zapísaného v katastri nehnuteľností. V zmysle ust. § 70 zákona č. 162/1995 Z. z. sú totiž údaje katastra, medzi ktoré patria aj údaje o právach k nehnuteľnostiam, vrátane údajov o vlastníkoch nehnuteľností - hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Toto ustanovenie teda vyjadruje právnu domnienku, ktorá pripúšťa dôkaz opaku. Žalovaný v rámci svojej procesnej obrany v spore prezentoval, že osvedčenie o vydržaní, ktoré je titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva žalobkyne k predmetnej nehnuteľnosti, je neplatné. V súvislosti s touto námietkou je potrebné uviesť, že žalobkyňa tvrdila, že nadobudla vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním, bolo teda jej povinnosťou toto tvrdenie v spore preukázať, teda preukázať existenciu zákonom stanovených podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva, t. j. oprávnenú (dobromyseľnú) držbu, trvajúcu po stanovenú dobu a spôsobilý predmet vydržania. Ak žalobkyňa poukazovala na nadobúdaci titul - notársku zápisnicu o osvedčení vyhlásenia o vydržaní, ktorá je zapísaná na predmetnom liste vlastníctva, táto listina osvedčovala iba to, že si dala u notára spísať osvedčenie vyhlásenia o vydržaní formou notárskej zápisnice, t. j. že ju spísal notár a že žalobkyňa urobila pred notárom vyhlásenie. Žalobkyňa doposiaľ nepredložila do spisu uvedenú notársku zápisnicu. Je však potrebné, aby žalobkyňa v tomto spore primárne osvedčila existenciu podmienok vydržania, najmä podmienok oprávnenej držby (len vyhlásenie o týchto podmienkach nestačí). Dôkazné bremeno ohľadne preukázania pravdivosti tvrdenia žalobkyne o obsahu uvedenej listiny zostalo na žalobkyni, ktorá z nej vyvodzovala pre seba priaznivé následky. Okresný súd sa však napriek tomu, že žalovaný popieral nadobudnutie vlastníctva žalobkyne vydržaním, (keď tvrdil neexistenciu podmienok vydržania u žalobkyne), sa touto primárnou otázkou v tomto spore vyporiadal nedôsledne.

41. Žiada sa dodať, že samotné osvedčenie o vydržaní je jednou z činností notára, ide o osvedčenie právne významnej skutočnosti... v danom prípade vydržanie vlastníckeho práva. Predmetná notárska zápisnica, ktorá je verejnou listinou, potvrdzuje pravdivosť osvedčenia vlastníckeho práva, a to až dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Takéto osvedčenie vydané notárom v prípade, že obsahuje všetky náležitosti uvedené v § 63 Notárskeho poriadku, má povahu verejnej listiny (nie povahu právneho úkonu) so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami... Ak teda žalovaný namietal, že žalobkyňa v prejednávanej spore nemá aktívnu vecnú legitímáciu, bolo na žalobkyni, aby predložila do spisu predmetnú notársku zápisnicu a zároveň preukázala existenciu zákonom stanovených podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva k spornému pozemku. Ak by tak žalobkyňa neučinila, bol by

preukázaný opak tvrdení uvedený v notárskej zápisnici. Žalobca v rámci svojej obrany v tomto spore prezentoval aj dôvody, prečo žalobkyňa nemohla vydržať spornú nehnuteľnosť.

42. Vlastníctvo je v našom právnom poriadku chápané ako najvyššia právna moc nad vecou. Tento obsah vlastníckeho práva je vyjadrený priamo v ustanovení § 123 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je vlastník v medziach zákona oprávnený právo vec držať (ius possidendi), právo vec užívať (ius utendi), požívať jej plody a úžitky (ius fruendi) a právo s vecou nakladať (ius disponendi). Právo vec držať, nazývané tiež právom držby, znamená právo nakladať s vecou ako s vlastnou. Ide o východiskové oprávnenie vlastníka, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre výkon jeho ostatných vlastníckych oprávnení.

43. Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok dochádza k nemu priamo zo zákona, nevyžaduje sa k tomu rozhodnutie štátneho orgánu. K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, musia byť splnené zároveň tieto zákonné predpoklady: a/ nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu, b/ nepretržitosť vydržacej doby, ktorou je neperušaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby, c/ spôsobilý predmet vydržania.

44. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Rozlišujúcim znakom medzi držbou oprávnenou a neoprávnenou je teda dobromyseľnosť, resp. nedobromyseľnosť držiteľa, pričom otázku dobromyseľnosti je potrebné posudzovať „so zreteľom na všetky okolnosti“. Súdna prax je jednotná v tom, že posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav, je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol, alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia práva (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva.

45. V dobrej viere je teda držiteľ, ktorý sa domnieva, že mu držaná vec alebo vykonávané právo patrí, aj keď v skutočnosti tomu tak nie je. Držiteľ je teda ohľadom existencie svojho práva v omyle, ktorý sa môže vzťahovať k právnym skutočnostiam, k osobám alebo k právnej úprave. Základom oprávnenej držby je teda ospravedliteľný omyl. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci postupoval s obvyklou opatrnosťou, ktorú možno so zreteľom k okolnostiam konkrétneho prípadu požadovať. O ospravedliteľný omyl naopak nejde vtedy, ak mýliaca sa osoba z nedbalosti nevyužila možnosť overiť si skutočnosti rozhodujúce pre uskutočnenie právneho úkonu. Omyl vychádzajúci z nevedomosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ držby ujíma (právny omyl), ospravedliteľný nie je. Preto ak sa niekto uchopí držby nehnuteľnosti na základe ústnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, nemôže byť s ohľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci, a to ani v prípade, ak je presvedčený, že takáto zmluva k nadobudnutiu vlastníctva k nehnuteľnosti postačuje a jej zápis v katastri nehnuteľnosti je len formálnym úkonom. Držba nehnuteľnosti, ktorá sa o takú zmluvu opiera, nemôže viesť k vydržaniu, (pozri napr. rozsudok NS SR sp. zn. 5 Cdo 49/2010 zo dňa 29. marca 2010).

46. Pokiaľ žalobkyňa doposiaľ v prejednávanej veci nepreukázala, že je vlastníčkou nehnuteľnosti, na ktorej stojí šachta a v ktorej je zapojená vodovodná prípojka žalovaného, závery okresného prezentované v napadnutom rozhodnutí sú predčasné. Len za situácie, že žalobkyňa preukáže, že vydržala vlastnícke právo k nehnuteľnosti, na ktorej sa nachádza sporná vodovodná prípojka, môže byť žalobkyňa v tomto spore úspešná, v opačnom prípade súd bez ďalšieho jej žalobu zamietne.

47. Na druhej strane odvolací súd uvádza, že sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej sporovej strany o tom, že okresný súd v prejednávanej veci rozhodol v rozpore so zásadou ne ultra petitem. Súd totiž nepostupuje v rozpore so zákonom, ak použitím iných slov vyjadří vo výroku svojho rozhodnutia rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca domáhal. Len súd rozhoduje, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia nie je pritom viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou skutočne domáhal. Ak teda súd prvej inštancie vyprecizoval žalobný petit žalobkyne, nepostupoval v rozpore so zákonom.

48. Zároveň odvolací súd uvádza, že v zmysle ust. § 98 ods. 1 CSP sa o procesných úkonoch, pri ktorých súd koná so stranou alebo vykonáva dokazovanie, vyhotovuje záznam technickým zariadením určeným na zaznamenávanie zvuku. Takto vyhotovený záznam sa uchováva na nosiči dát, ktorý sa po skončení pojednávania pripojí k súdnemu spisu alebo sa v súdnom spise urobí poznámka, kde je záznam uložený. Preto nie je relevantná odvolacia argumentácia žalovaného o tom, že konajúca sudkyňa zhutnila prednes sporovej strany do zápisnice o pojednávaní vyhotovenej v súlade s ust. § 99 ods. 1 CSP a nedovolila mu ďalej prezentovať svoj prednes do diktafónového záznamu. Takýto prednes môže strana prípadne jej zástupca diktovať do zápisnice o pojednávaní len so súhlasom sudcu.

49. V súhrne uvedeného odvolací súd dospel k záveru o existencii tak závažného pochybenia okresného súdu, že nevidel dôvod ďalej sa v podrobnostiach zaoberať ďalšou argumentáciou odvolateľa uvedenou v jeho opravnom prostriedku, keďže tu boli jednoznačne splnené podmienky pre zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 389 písm. b), c) CSP s použitím § 391 ods. 1 CSP). Nesprávny postup súdu prvej inštancie v takomto rozsahu by nemal naprávať odvolací súd, ktorý je spravidla určený na to, aby náležite vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni na základe opravných prostriedkov preskúmať, či sa na súde prvej inštancie dosiahol účel civilného sporového konania vyjadrený v článkoch 2, 3 a 6 CSP v spojitosti s článkom 46 a nasl. Ústavy SR a nenachádzať podstatné pochybenia v postupe prvoinštančného súdu.

50. V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne právne posúdi prejednávaný spor na základe výsledkov vykonaného dokazovania, pričom sa vysporiada aj s prípadnými ďalšími návrhmi strán sporu na doplnenie dokazovania, ako aj s relevantnými námietkami vznesenými v rámci prvoinštančného i tohto odvolacieho konania, s ktorými sa z dôvodu nadbytočnosti odvolací súd v tejto fáze konania bližšie nezaoberal. Po doplnenom dokazovaní okresný súd opätovne rozhodne o nároku žalobcu uplatnenom žalobou, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným vyššie (§ 391 ods. 2 CSP). Pri vyhotovení písomného vyhotovenia rozsudku bude súd prvej inštancie dôsledne vychádzať z ust. § 220 CSP.

51. V nadväznosti na rozhodnutie vo veci samej okresný súd opätovne rozhodne aj o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, a tiež o nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

52. V danej súvislosti odvolací súd dodáva, že Civilný sporový poriadok vo svojom ust. § 257 upravuje možnosť súdu výnimočne nepriznať náhradu trov konania strane, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Účelom tohto zákonného ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom v medziach stanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Zákon vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Východiskom pre ich hodnotenie je pomerne bohatá judikatúra súdov k ust. § 150 ods. 1 O.s.p., ktorého účel a podmienky sú v podstate totožné s aktuálne účinným ustanovením § 257 CSP. Vyplýva z nej, že pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať tak na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán sporu, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy však treba zobrať tiež do okolností, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnúť i na postoj strán v konaní. (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 5/2011 zo dňa 18.01.2012)

53. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).